

Operasjon Gunnerside

Under krigen ble det kjent for britene at tyskerne arbeidet intenst for å framstille en atombombe, det verst tenkelige og ultimate våpenet. For å få til det måtte de ha tilgang på store mengder tungtvann. Dette ble framstilt på Vemork i Telemark.

En stor sabotasjeaksjon ble planlagt som endte med den kjente tungtvannsaksjonen på Rjukan. De allierte gikk sjøl i gang med atomforskning – i dypeste hemmelighet.

På Rjukan arbeidet også professor Leif Tronstad. Han var en av få som visste hva tungtvann kunne brukes til. I 1941 ble det kjent at tyskerne ville tidoble produksjonen av tungtvann, og Tronstad gjorde sitt beste for å sabotere framstillinga av tungtvannet. Tyskerne fikk mistanke, og han ble nødt til å flykte. Han kom seg til England der han ble en viktig kilde for SOE. Navnet SOE stod for Special Operations Executive, en hemmelig hær som skulle være aktiv bak de tyske styrkene.

Historien til sabotasjegruppa som sprengte anleggene på Rjukan er for lang til å gjengis her. Joachim Rønneberg, som gikk bort 21. oktober i år, var den motstandsmannen som ledet gruppa som hoppet ut i fallskjerm over Hardangervidda vinteren 1943. Gruppa gikk under navnet Gunnerside. Etter aksjonen dro Rønneberg og flere i gruppa på ski til Sverige, en strekning på ca. 450 km. På denne ferden kom de over Nysætra og Bjønnåsen. Dette innebar innbrudd i hytter i dette området for å søke ly og hvile seg. Er det noen av våre lesere som vet noe om dette, eventuelt hvilke hytter det var osv.?

Rapporten til Joachim Rønneberg om hele tungtvannsaksjonen finner du i linken under her. På side 22/23 forteller Rønneberg om ferden over Nysætra/Bjønnåsen. Hele rapporten på engelsk kan du lese her. Skrevet 3.12.18 av John K. Christiansen

Ny informasjon

Redaktøren fikk nylig hyggelige og interessante opplysninger angående hytta på Bjønnåsen som Joachim Rønneberg og gruppa hans tok seg inn i på sin ferd til Sverige:

Jeg har med stor interesse lest rapporten Gunnerside, og kan bekrefte at hytta Rønneberg refererer til 15.03.1943 på Bjønnåsen - er vår! Det var på «Bakkerud hytta» - hytte nr. 60 de fant mat etc.

Jeg kan gi deg «Historien om hvorfor «ståltrǻn» IKKE må fjernes» Min bestefar Jørgen Bakkerud bygde hytta på Bjønnåsen 1942. Min far Martin Bakkerud var med og tok imot flyslepp på Bjønnåsen tidlig i krigen. Han ble tystet på / eller røpet under avhør og dømt til ett års tvangsarbeid i leir i Nord-Norge. Han var da kun 17 år.!

Mens han satt i arbeidsleir var det innbrudd på hytta. Jeg har i alle år visst at det var hjemmefronten som hadde brutt seg inn. Bestefar som drev kolonialbutikk i Prestsetra, (og etter hvert også en bitte liten butikk på Bjønnåsen) oppbevarte noe mat på hytta (hermetikk etc. i kjelleren som var frostfri). Til dags dato henger en ståltråd bundet i peisen etter dette innbruddet. De brukte den til å varme mat i peisen... og den er «hellig» og må IKKE fjernes - har vi lovet min far. Den er en del av hyttas historie. Hvorfor de gjorde det på denne måten, er vi usikre på, men de ønsket nok å vekke minst mulig oppmerksomhet og etterlate seg få spor.

Min far var frimurer, og i losjen var det for en del år siden en av de som var med i denne aksjonen som fortalt fra flukten over til Sverige, hvor nettopp innbruddet og «redningen» med hensyn til å finne mat, ble fortalt. Pappa fortalte da vedkommende at det var nettopp vår hytte han fortalte om - og det var for pappa et stort og rørende møte. Jeg er nå tredje generasjon på hytta og synes dette var en artig bekreftelse på historien om «ståltrǻn i peisen»

Vennlig hilsen Kari Bakkerud